

NOVETATS EDITORIALS RELACIONADES AMB L'ANY DALÍ

Dalí, veritats complementàries

JORDI MARLET

jmarlet@msn.com

L'ANY DALÍ HA DE SERVIR PER RECORDAR LA FIGURA I L'OBRA D'UN ARTISTA QUE ES CONSIDERAVA MÉS BON ESCRIPTOR QUE PINTOR. ÉS UNA DE LES FALSES VERITATS QUE TANT AGRADAVEN A DALÍ I QUE LES ABUNDANTS NOVETATS EDITORIALS INTENTEN ACLARIR. OFERIM UNA PRIMERA APROXIMACIÓ A AQUESTS LLIBRES

OBRA DALINIANA

■ Obra escrita completa de Dalí

COEDICIÓ D'EDICIONS DESTINO I LA FUNDACIÓ GALA-SALVADOR DALÍ. Vuit volums.

El Dalí escriptor s'ha considerat tan important que el departament de Cultura de la Generalitat n'ha subvencionat l'obra completa en català, i la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales la versió castellana. Ja n'han sortit els dos primers volums, amb tots els textos que Dalí va escriure des dels 15 anys fins gairebé el final de la seva vida.

El primer aplega *Un diari: 1919-1920, Vida secreta i Diari d'un geni*, mentre que el segon reuneix *Les passions segons Dalí i Confessions inconfessables*, obres considerades també autobiogràfiques, tot i que les escriuen Louis Pauwels i André Parinaud, respectivament. Els pròlegs i les notes que acompanyen aquest primer lliurament permeten al lector aclarir-se entre les mentides sobre si mateix que Salvador Dalí va anar escampant al llarg de la seva vida.

Entre maig i octubre d'aquest any es publicaran 4 volums més i el 2005 els dos restants. El volum III estarà dedicat a la poesia, la narrativa i el teatre de Dalí, així com als seus guions cinematogràfics, inclosos alguns textos que van arribar a ser publicats en vida de l'autor.

Els volums IV i V se centraran en assajos coneguts i inèdits, a més de diverses conferències que Dalí va pronunciar a la Barcelona dels anys 30.

La correspondència que Dalí va mantenir amb algunes de les principals figures del segle XX serà la base del volum VI, mentre que el VII agruparà les millors entrevistes que se li van fer, i el darrer contindrà una cronologia biogràfica, il·lustracions i fotografies.

DALÍ A LA SEVA CASA DE PORT LLIGAT EL JUNY DEL 1966

■ Studium

BRAU EDICIONS.

Dalí va editar durant sis mesos, del gener al juny del 1919, sis números d'aquesta revista, bàsicament escrita en castellà –fet normal en el context d'institut d'aquella època–, juntament amb quatre companys d'estudi a l'Institut Ramon Muntaner de Figueres –encara en funcionament; de fet és el més antic de l'Estat espanyol. L'impulsor era Joan Xirau, i els altres condeixebles eren Jaume Miravittles, Joan Turó i Ramon Reig, que posteriorment destacarien en diferents camps professionals.

Salvador Dalí va dir diverses vegades que es considerava millor escriptor que pintor. A la tesi doctoral *Salvador Dalí, l'obra literària. Una visió del conjunt*, Annemieke van de Pas indica que el “literat experimentador” pot ser considerat a l'Estat com un gran instigador dels moviments d'avantguarda, d'idees i d'actes revolucionaris, i a França participà al mateix temps que altres literats surrealistes en experiments literaris. I Van de Pas es pregunta què hauria passat si Dalí s'hagués consagrat només a l'escrip-

tura. Amb el seu potencial d'elucubracions automàtiques que es presentia inescrutable, hauria pogut esdevenir un gran escriptor barroc, es contesta ella mateixa.

L'obra de Van de Pas, llegida el 1984 a la Sorbona i publicada per Editorial Mediterrània el 1989, inaugura el camp de les tesis doctorals sobre l'obra escrita de Dalí, els escrits del qual no han estat ni de lluny tan estudiats com la seva obra pictòrica. ¿Potser és perquè els estudiosos *tampoc* s'han cregut que Dalí fos millor escriptor que pintor? ¿O potser és degut al desenfocament creat pel personatge públic d'un Dalí que, amb el temps, perd la seva capacitat literària? Potser Dalí no és més bon escriptor que pintor. Però sí que fa la impressió que ha motivat més llibres que pintures. A continuació repassem una selecció del que

ja s'ha editat expressament aquest Any Dalí, i queda per als experts que ens diguin a final d'aquest Any –que es prolongarà més d'un any– quins descobriments sobre Dalí s'hi han aportat, tenint en compte que, com ha dit l'expert J.F. Ivars, de Dalí se'n sap tot però se'n coneix poca cosa.

NOVETATS PENDENTS

Es preveuen més novetats, entre les quals no es pot deixar de destacar el catàleg de les conclusions del simposi internacional sobre Dalí com a home, artista i mite, que se celebrava al Palau de la Generalitat a l'octubre i coincidint amb la inauguració de l'Any Dalí, i el catàleg raonat digital (www.salvador-dali.org) de l'obra pictòrica de l'artista de l'Empordà fins al 1930, realitzat pel Centre d'Estudis Dalinians. Tots dos sortiran ben aviat, aquesta primavera.

BIOGRAFIES I MEMÒRIES

■ La vida desaforada de Salvador Dalí

Ian Gibson. ANAGRAMA.

Gran exhibicionista, Dalí no és gens de fiar com a font d'informació sobre si mateix, ens explica Ian Gibson, que el va tractar breument i quan ja estava molt delicat de salut, introduït pel seu amic Antoni Pitxot. Després se'n va lamentar, però relacionar-se poc amb Dalí li ha servit a Gibson per evitar els enganys, i de totes maneres va dedicar cinc anys a aquesta investigació, en la qual ha comptat amb molts testimonis, com queda reflectit en una llista d'agraïments impressionant. La recerca és exhaustiva. Tant, que Gibson acaba agafant-li mania al personatge. Comença per apuntar d'on ve el cognom de Dalí i posa l'èmfasi en l'etapa surrealista del pintor. La segona meitat del llibre és sobretot un recull de dades. La primera edició d'aquest llibre és del 1997 i al mercat en corren altres traduccions.

■ Tot Dalí. Vida i obra del personatge més genial i espectacular del segle XX

Lluís Llongueras. EDITORIAL PÒRTIC.

Llongueras no és un especialista en Dalí però déu n'hi do la informació que aporta. En el seu llibre trobem algú que ha tractat Dalí durant un període de 27 anys, se l'ha llegit i ha estat tres anys per donar-li forma, tot i que ja havia escrit sobre Dalí amb anterioritat. Hi ha una bona recollida de dades, trossegades i ordenades segons els interessos del perruquer, a qui li interessa especialment el tema de l'esteticisme –el Dalí que es construeix un personatge públic.

■ Dalí y otros amigos

Òscar Tusquets Blanca. RQUER EDITORIAL.

Tusquets és arquitecte per formació, pintor per vocació, dissenyador per adaptació i escriptor per guanyar amics. Té una manera d'escriure àgil i divertida, que evita passar per biografia o assaig i més aviat seria la memòria d'una època. Potser per això de vegades un no sap fins a quin punt són viscudes, escoltades o llegides les experiències que explica Tusquets, que ens parla, més que dels seus 15 anys compartits amb Dalí, de la Gauche Divine, Elsa Peretti, Bocaccio, Paloma Chamorro, Marcel Duchamp, David Hockney, Josep Pla i molts altres.

■ Salvador Dalí. A la conquesta de lo irracional

Javier Pérez Aguilar. ALGABA EDICIONES.

Pérez Aguilar demostra en aquest llibre que s'ha llegit l'obra sobre Dalí de Gibson, i molts altres textos relacionats amb l'artista. Sobretot, contextualitza els passos de Dalí, i aporta un continu d'observacions i anècdotes que donen color a la seva investigació.